

ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСУ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ НА ПРИКЛАДІ ЧУМИ М'ЯСОЇДНИХ

Панікар І. І. – д. вет. н., професор
Богач А. С. – магістр

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Вступ. Серед свійських тварин особливе місце займають собаки. Проте вирощування цих тварин досить складна справа. Вже з перших тижнів життя цуценята можуть захворювати досить небезпечними інфекційними хворобами. Одним з яких є чума м'ясоїдних. Заражаються собаки усіх вікових груп, особливо цуценята до 3-х місячного віку. На сьогоднішній день найбільш ефективний метод профілактики та контролю захворюваності тварин чумою є активна імунізація собак проти цієї інфекції. Проте профілактичні щеплення проти цієї хвороби є добровільними і тому захворювання трапляються досить часто.

Найбільш ефективний метод профілактики та контролю захворюваності собак чумою – це активна імунізація проти цієї інфекції. Проте використання вакцин проти чуми м'ясоїдних показало, що далеко не у всіх випадках у них формується напружений і тривалий імунітет. Це пояснюється багатьма чинниками, зокрема готовністю організму до напрацювання активного імунітету.

Для підвищення резистентності організму при лікуванні та профілактики інфекційних хвороб взагалі та чуми м'ясоїдних зокрема останнім часом широко використовують імуностимулюючі засоби.

Мета роботи. Вивчення впливу на імунну систему етіотропних засобів лікування на фоні використання імуномодельючих засобів.

Матеріали і методи досліджень. Матеріал для досліджень відбирався від клінічно хворих тварин. Було застосовано загальноприйняті методи досліджень, а саме: клініко-епізоотологічні, гематологічні та лабораторні (вірусологічні) за чуми м'ясоїдних.

Результати дослідження. Дослідження проводились на клінічно хворих цуценятах віком 3-6 місяців, із яких по мірі надходження в клініку були сформовані 2 дослідні та 1 контрольна групи. Нами також були проведені дослідження з метою визначення ефективності застосування імуномоделюючих засобів при лікуванні і профілактиці чуми м'ясоїдних.

Діагноз на чуму був встановлений на основі епізоотологічних даних, клінічних ознак та результатів гематологічного дослідження. Найчастіше чума м'ясоїдних супроводжувалася підвищенням температури тіла до 39,5–41,2°C, пригніченням, відмовою від корму, прискоренням пульсу, збільшенням частоти дихання, кон'юнктивітом, ринітом, блюванням, проносом. При клінічному дослідженні крові відмічали зниження основних показників (еритроцити 3,6–3,8млн.; гемоглобін 9 г/% лейкоцити 3,5–3,6тис).

Лікування проводилось за наступною схемою. Тварин було поділено на три групи, в кожній групі по 3 тварини. Перша та друга дослідні лікування проведено за двома запропонованими схемами, третя (контрольна), яку лікували за схемою прийнятою у лікарні ветеринарної медицини. За хворими тваринами спостерігали 10 діб.

Аналізуючи результати захворюваності серед вакцинованих тварин за останні 3 роки, можна зробити висновок, що із 1440 вакцинованих тварин проти чуми 26 захворіли на цю хворобу. Це стано-

вить 1,8 % серед породистих тварин. Також слід зауважити, що більшість хворих – безпородні собаки і не через низьку імунобіологічну резистентність, а через те що ці тварини не були вакциновані.

Протягом лікування у хворих тварин досліджували клінічно кров. Аналізуючи показники гематологічного дослідження можна сказати, що у тварин яких лікували за першою і другою схемами на 3 день лікування відмічалось підвищення кількості еритроцитів, гемоглобіну, загальної кількості лейкоцитів, це свідчить про активацію імунітету.

Паралельно лікуванню визначали ефективність застосування імуностимуляторів з вакцинами. Так як найбільш ефективний метод профілактики та контролю захворюваності собак чумою – це активна імунізація проти цієї інфекції. В наш час на ринку лікарських препаратів широкий вибір біологічних препаратів, зокрема вакцин. Але не завжди профілактична вакцинація є ефективною. Це пояснюється багатьма чинниками, зокрема готовністю організму до напрацювання активного імунітету. Імунодепресію можуть спричинювати: ураження екто- та ендopаразити з тривалим перебігом; застосування перед щепленням антибіотиків широкого спектра дії.

Висновки. Питома вага захворювання на чуму м'ясоїдних серед інфекційних хвороб собак на території обслуговування лікарні ветеринарної медицини становить 27 %.

Найчастіше чума м'ясоїдних супроводжується підвищенням температури тіла до 39,5–41,2⁰ С, пригніченням, відмовою від корму, прискоренням пульсу, збільшенням частоти дихання, кон'юнктивітом, ринітом, блюванням, проносом. При клінічному дослідженні крові відмічали зниження основних показників.

При лікуванні першої і другої групи, де застосовували імуностимулятори, клінічні показники цих тварин нормалізувалися на 5-6 добу лікування, а в контрольній групі стан цуценят стабілізувався тільки на 8 добу лікування.

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА САЛЬМОНЕЛЬОЗУ СВИНЕЙ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Панікар І. І. – д. вет. н., професор

Жунько І. Д. – к. б. н., асистент

Сауляк А. А. – магістр

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Вступ. Сальмонельози – група інфекційних хвороб тварин і людини, що викликаються мікроорганізмами роду *Salmonella*, які клініко-анатомічно характеризуються залежно від виду збудника проявом септицемії, ураженнями шлунково-кишкового тракту, легень та утворенням гранульом і некрозів у різних органах. У свиней хворобу викликають серотипи *S. choleraesuis* та *S. typhisuis*. Окремі автори повідомляли про реєстрацію у свиней рідкісних серотипів, таких як – *S. paratyphi C*, *S. glasgow*, *S. lindenburg* та ін.

Хвороба має досить широке розповсюдження по території України, не є виключенням і господарства різних форм власності Одеської області. Сальмонельози викликають високий відсоток захворюваності і загибелі поросят. Своєчасна діагностика хвороби в умовах господарства, з метою запобігання поширення інфекції, неможлива без знання патогенезу хвороби, і є одним з важливих етапів проведення лікувальних та профілактичних заходів.